

MS-Medicatie: Fingolimod (Gilenya®)

Voor wie?

Fingolimod kan worden voorgeschreven aan mensen met relapsing-remitting multiple sclerose (RRMS) die onvoldoende reageren op of te veel bijwerkingen hebben van andere MS remmende medicijnen.

Hoe werkt fingolimod?

Fingolimod zorgt ervoor dat een bepaalde groep witte bloedcellen minder vrij door het lichaam kan bewegen, waardoor deze de hersenen en het ruggenmerg niet bereiken. Hierdoor zijn er minder aanvallen van het afweersysteem op de hersenen en het ruggenmerg en dus minder terugvallen (schubs, relapses).

Bijwerkingen

- De meest voorkomende bijwerkingen zijn griep, hoesten, diarree, rugpijn en verhoogde leverwaardes.
- Minder frequent voorkomende bijwerkingen zijn een herpesvirusinfectie (bijvoorbeeld koortslip of gordelroos), kortademigheid, bijholteontsteking, gastroenteritis ('buikgriep'), duizeligheid, migraine, wazig zien, oogpijn, vertraging van de hartslag, storing in de geleiding van de hartslag, hoge bloeddruk en eczeem.
- Zeer zelden komt macula-oedeem (vocht bij de gele vlek in het oog) voor.

Procedure

Voordat u gaat beginnen met fingolimod wordt u gezien op het screeningspreekuur. Hierbij zal een arts een aantal punten checken om te bepalen of u de behandeling veilig kan starten.

- Er zal bij u bloed afgenomen worden waarbij er gekeken wordt naar het aantal rode en witte bloedcellen, bloedplaatjes, naar de werking van lever en nieren en naar het doorgemaakt hebben van de waterpokken.
- Verder is het van belang dat er redelijk recent een MRI-scan van uw hersenen gemaakt is. Als die er niet is, zal deze nog gemaakt moeten worden.
- Ook worden er een aantal neurologische testen verricht worden en wordt u gevraagd een aantal vragenlijsten in te vullen.

Een week na de screening nemen we telefonisch contact met u op om de uitslagen van de onderzoeken te bespreken.

1^e tablet inname

In verband met de mogelijke invloed op de hartslag moet u de eerste tablet in het ziekenhuis innemen, waarbij uw hartritme continu wordt bewaakt met een monitor. Dit zal plaatsvinden op de afdeling 2 D Neurologie. U krijgt hiervoor een oproep thuisgestuurd.

Wij vragen u zich op de dag van de opname om 9:00 uur op de afdeling Neurologie te melden met uw eigen medicatie.

De afdelingsarts zal u nog kort onderzoeken en nagaan of er sinds de laatste controle nog nieuwe klachten zijn ontstaan. Vervolgens krijgt u een infuus. Hieruit kan bloed worden afgenomen en via dit infuus kan ook, indien nodig, andere medicatie worden toegediend. Daarna wordt u aangesloten op de hartbewakingsmonitor waarmee we uw hartritme 6 uur zullen bewaken. Dan neemt u de eerste tablet fingolimod.

Als er na 6 uur geen problemen zijn, mag u naar huis. Als er wel problemen met het hartritme ontstaan, kan het zijn dat u langer in het ziekenhuis moet blijven. Afhankelijk van de klachten kan het zijn dat u de tweede tablet ook in het ziekenhuis moet innemen, of dat u niet door kunt gaan met fingolimod.

U kunt de dag na ontslag uit het ziekenhuis de fingolimod medicatie (1 tablet per dag) innemen op het door u gewenste tijdstip (bij voorkeur wel iedere dag hetzelfde tijdstip aanhouden).

Controleafspraken polikliniek

- 1 maand:** poliklinische controle inclusief bloedafname.
- 2 maanden:** bloedafname en telefonische afspraak voor de uitslag.
- 3 maanden:** poliklinische controle inclusief bloedafname en indien nodig verwijzing naar de oogarts (i.v.m. het risico op macula oedeem).
- 6 maanden:** poliklinische controle inclusief bloedafname.
- 9 maanden:** poliklinische controle inclusief bloedafname.
- 12 maanden:** poliklinische controle inclusief bloedafname.
- 15 maanden:** poliklinische controle inclusief bloedafname neurologisch onderzoek door een arts- onderzoeker van het MS-centrum MRI hersenen.
- Na eerste jaar:** halfjaarlijks bloedafname en een belafpraak op de polikliniek waarbij er eens per jaar uitgebreider onderzoek plaatsvindt

Als u natalizumab (Tysabri) heeft gebruikt voor de start met fingolimod krijgt u niet alleen na 12 maanden een MRI-onderzoek, maar ook al na 3 en 6 maanden.

Zwangerschap en borstvoeding

U moet voorkomen dat u tijdens de behandeling met fingolimod zwanger wordt. Studies laten namelijk zien dat baby's van moeders die tijdens de zwangerschap fingolimod gebruikten een verhoogd - mogelijk verdubbeld - risico hebben op het ontwikkelen van aangeboren afwijkingen. Bij voorkeur wordt fingolimod niet voorgeschreven aan vrouwen in vruchtbare leeftijd. Mocht u een zwangerschapswens hebben, bespreek dit dan met uw neuroloog. Voordat u gaat proberen zwanger te worden moet de fingolimod ten minste twee maanden gestaakt zijn.

Borstvoeding tijdens gebruik van fingolimod wordt afgeraden omdat het middel waarschijnlijk in de moedermelk komt.

Vaccinaties

Sommige vaccinaties mogen niet gegeven worden als u MS-medicatie krijgt. Het gaat om de ‘levend verzwakte’ vaccins. Ook kunnen vaccinaties minder effectief zijn dan normaal. Let op: heeft u als kind niet alle vaccinaties volgens het rijksvaccinatie programma gehad? Of heeft u in de toekomst voor buitenlandse reizen specifieke vaccinaties nodig? Overleg dan met uw neuroloog, voor de start van de MS medicatie.

Vragen en antwoorden

Ik ben vergeten de medicatie in te nemen. Wat moet ik nu doen?

- Als u fingolimod in de eerste 2 weken na uw ziekenhuisopname 1 dag vergeet in te nemen moet er een nieuwe eerste inname in het ziekenhuis plaatsvinden.
- Als u fingolimod na 2 weken eenmalig vergeet is een nieuwe inname niet nodig.
- Als u fingolimod meer dan 7 dagen in de 3e en 4e week van uw behandeling niet kunt innemen, moet er een nieuwe eerste inname in het ziekenhuis plaatsvinden.
- Als u de medicatie al meer dan een maand gebruikt mag de onderbreking van de medicatie maximaal 2 weken duren. Duurt het langer dan 2 weken dan moet er een nieuwe eerste inname in het ziekenhuis plaatsvinden.

Ik heb per ongeluk teveel medicatie ingenomen. Wat moet ik doen?

Als u teveel capsules hebt ingenomen, neem dan direct contact op met uw arts.

Wat te doen bij ziekte, zoals griep/koorts?

Wanneer u ziek bent en het langer duurt dan gebruikelijk of er sprake is van koorts boven de 38 graden is het verstandig om contact met uw huisarts op te nemen.

Mag ik alcohol gebruiken in combinatie met fingolimod?

Bij dit middel zijn hiervoor geen beperkingen.

Wat is het effect van fingolimod op orale anticonceptie ('de pil')?

Fingolimod heeft geen effect op de werking van orale anticonceptie.

Wat is het effect van fingolimod op andere geneesmiddelen?

Fingolimod niet starten bij gelijktijdig gebruik van bètablokkers en andere middelen die de hartfrequentie kunnen verlagen. Verder is er voorzichtigheid geboden bij medicatie die door het CYP450-enzym worden gemetaboliseerd, zoals antiepileptica. Voorzichtigheid is ook geboden bij medicatie die het CYP3A4 kunnen remmen zoals bv. antischimmelmiddelen. Overleg in geval van twijfel met uw arts.

Herhaalrecept

Heeft u een herhaalrecept nodig voor uw medicatie bel dan naar het secretariaat van afdeling Neurologie via 020 - 444 6028 op maandag en donderdag van 9:00 tot 11:00 uur.

Contact

Vragen kunt u stellen door een bericht te sturen via Mijn Dossier, het elektronisch patiëntendossier van Amsterdam UMC. Mocht u geen gebruik maken van Mijn Dossier, dan kunt u ook contact opnemen via e-mail: msspreekuur.info@vumc.nl.

In geval van spoed neemt u contact op met uw huisarts. Deze kan zo nodig contact zoeken met de dienstdoende neuroloog.

Een afspraak met uw neuroloog of MS-verpleegkundige maakt en verzet u via een afspraakverzoek in Mijn Dossier en via 020-444 1160.

Om nieuwe klachten (een mogelijke schub) te laten beoordelen of een MS-gerelateerde vraag te stellen, belt u met onze MS-telefoon via 020-444 0775. U krijgt dan een terugbelafpraak met de MS-verpleegkundige binnen 48 uur.

Meer MS-informatie

Voor actuele MS-informatie en nieuws over MS-onderzoek, kijk op de website:

www.mscentrumamsterdam.nl

U kunt zich inschrijven voor onze MS-nieuwsbrief via:

www.amsterdamumc.nl/mscentrumniewsbrief

Folders over MS zijn te downloaden via:

www.amsterdamumc.nl/msfolders

Steun MS-onderzoek

‘Wij willen mensen met MS een normaal dagelijks leven geven’

Wij kunnen niet zonder uw steun!

Doneren kan via www.steunmscentrumamsterdam.nl.